

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

2021 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2022

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ 2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	22
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ KTÜ TURİZM EĞİTİM VE UYGULAMA MERKEZİ İKTİSADİ İŞLETMESİ 2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	36

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ.....	12
7. DENETİM BULGULARI.....	12

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1:Teşkilat Yapısı	3
Tablo 2:İdari Personel Sayıları 2021	4
Tablo 3:Akademik Personel Kadro Durumu 2021	4
Tablo 4:2021 Mali Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu.....	5
Tablo 5:2021 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	6
Tablo 6:Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri.....	7
Tablo 7:Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri.....	7
Tablo 8: 2021 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL).....	7

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliđi
BMKYS	Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi
KTÜ	Karadeniz Teknik Üniversitesi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Üniversite Tarafından Kiraya Verilen İşletmelerin Ruhsat Almadan Çalışmasına Karşın Sözleşme Hükümlerinin Uygulanmaması
2. Bilimsel Projeler Hesabı ve Bilimsel Projeler Karşılığı Hesaplarının Kullanılmaması
3. Duran Varlıklar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Gider Kaydedilmesi
4. Üniversitenin Mülkiyetinde Bulunan Taşınmazların 2886 Sayılı Kanun'un 51'inci Maddesinin (g) Bendi Hükümlerine Göre Kiraya Verilmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

20 Mayıs 1955 tarih ve 6594 sayılı kanunun Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilmesi ile kurulmuş olan Karadeniz Teknik Üniversitesi, İstanbul ve Ankara illeri dışında kurulan ilk üniversitedir. Kuruluşundan yaklaşık sekiz yıl sonra, 19 Eylül 1963 tarihinde, 336 sayılı kanunla Rektörlük ve Fakülte kadroları verilerek Temel Bilimler, İnşaat-Mimarlık, Makine-Elektrik ve Orman Fakülteleri kurulmuştur. Karadeniz Teknik Üniversitesi, eğitim-öğretime 2 Aralık 1963 tarihinde başlamış, 1966 yılında bugünkü merkez kampüse taşınmıştır. 1981 yılında, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun çıkarılmasından sonra Karadeniz Teknik Üniversitesi sürekli büyümeye devam etmiş, buna bağlı olarak bünyesinde yeni fakülte ve bölümler açılmıştır.

Karadeniz Teknik Üniversitesine bağlı Fatih Eğitim Fakültesi, Hukuk Fakültesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, İletişim Fakültesi, Devlet Konservatuarı, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Eğitim Bilimleri Enstitüsü ile Beşikdüzü Meslek Yüksekokulu, Şalpazarı Meslek Yüksekokulu, Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulu, Tonya Meslek Yüksekokulu ve Vakfikebir Meslek Yüksekokulu Trabzon Üniversitesi'nin 18.05.2018 tarihli ve 30425 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 7141 sayılı kanun ile Trabzon'da kurulması ile bu üniversiteye bağlanmıştır.

Karadeniz Teknik Üniversitesinde 12 fakülte, 1 yüksekokul, 6 enstitü ve 8 meslek yüksekokul bulunmaktadır.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir.

Anılan Kanun'un 12'nci maddesinde Yükseköğretim Kurumlarının görevleri

sayılmakta olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insan gücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanunudur. Bunların dışında üniversitelerin faaliyetlerini yürütürken tabi oldukları mevzuat ise başta 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, 3843 sayılı Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun olmak üzere, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile diğer ilgili mevzuattır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Karadeniz Teknik Üniversitesi akademik ve idari birimlerden oluşmaktadır.

Akademik yapısı Fakülte Dekanlıkları, Yüksekokul Müdürlükleri, Enstitü Müdürlükleri ile Araştırma ve Uygulama Merkezlerinden oluşmaktadır.

Üniversitenin idari yapısında ise; Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör Yardımcıları, İç Denetim Birimi, Koordinatörlükler, Bilimsel Araştırma Birimi Genel Sekreterlik, Daire Başkanlıkları ve Şube Müdürlükleri ile Hukuk Müşavirliği ve Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bulunmaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversitenin akademik karar organı Senato olup; Üniversite Yönetim Kurulu ise idari faaliyetlerde Rektöre yardımcı olmaktadır.

Karadeniz Teknik Üniversitesi bünyesindeki kampüs ve yer alan birimler aşağıda belirtilmiştir;

Kanuni Yerleşkesi: 5 Enstitü, 10 Fakülte, 1 Yüksekokul, 1 Meslek Yüksekokulu,

Sürmene Yerleşkesi: 1 Fakülte, 1 Meslek Yüksekokulu

Sürmene Muammer Dereli Yerleşkesi: Sürmene Deniz Bilimleri Fakültesi Deniz Ulaştırma İşletme Mühendisliği Bölümü

Of Şehit Prof. Dr. İlhan VARANK Yerleşkesi: 1 Fakülte,

Maçka Yerleşkesi: 1 Meslek Yüksekokulu,

Akçaabat Yerleşkesi: 1 Meslek Yüksekokulu,

Arsin Yerleşkesi: 1 Meslek Yüksekokulu,

Araklı Yerleşkesi: 1 Meslek Yüksekokulu,

Sahil Yerleşkesi: 1 Enstitü

Karadeniz Teknik Üniversitesi akademik ve idari birimlerine ilişkin teşkilat şeması aşağıdaki gibidir.

Tablo 1: Teşkilat Yapısı

I. İdari Birimler	II. Akademik Birimler
<ul style="list-style-type: none">• Rektör• Rektör Yardımcıları• Genel Sekreterlik• İç Denetim Birimi• Hukuk Müşavirliği• Daire Başkanlıkları• Personel Daire Başkanlığı• Yapı İşleri Teknik Daire Başkanlığı• İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı• Bilgi İşlem Daire Başkanlığı• Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı• Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı• Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı• Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı• Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü• Enstitü, Fakülte, Yüksek Okul ve Meslek Yüksek Okul Sekreterlikleri• Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi• Basımevi Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none">• Fakülteler• Diş Hekimliği• Eczacılık• Edebiyat• Fen• İktisadi ve İdari Bilimler• Mimarlık• Mühendislik• Of Teknoloji• Orman• Sağlık Bilimleri• Sürmene Deniz Bilimleri• Tıp• Enstitüler:• Adli Bilimler• Fen Bilimleri• Deniz Bilimleri ve Teknolojisi• Karadeniz Araştırmaları• Sağlık Bilimleri• Sosyal Bilimler• Yüksekokullar• Yabancı Diller Yüksekokulu• Meslek Yüksekokulları• Araklı Ali Cevat Özyurt

	Arsin Çaykara (Eğitim-Öğretime başlamadı) Maçka Of (Eğitim-Öğretime başlamadı) Sağlık Hizmetleri Sürmene Abdullah Kanca Trabzon • Uygulama ve Araştırma Merkezleri (20 adet) ile Uzaktan Eğitim Merkezi
--	---

Üniversitede 2021 yılsonu itibariyle akademik ve idari personel sayısı toplam 5346'dır. Bu personelden 2203'ü kadrolu akademik personel, 5'i yabancı uyruklu sözleşmeli akademik personel, 1463'ü idari personel, 286'sı sözleşmeli idari personel ve 1394'ü ise işçi kadrosunda bulunan idari personeldir.

Tablo 2:İdari Personel Sayıları 2021

Hizmet Sınıfı	Dolu	Boş	Toplam
Genel İdari Hizmetler	571	577	1148
Sağlık Hizmetleri Sınıfı	570	453	1023
Teknik Hizmetleri Sınıfı	224	127	351
Avukatlık Hizmetleri	5	2	7
Din Hizmetleri Sınıfı	2	1	3
Yardımcı Hizmetli	91	131	222
Toplam	1463	1291	2754

Tablo 3:Akademik Personel Kadro Durumu 2021

Unvan	Kadroların Doluluk Durumu			İstihdam Şekli	
	Dolu	Boş	Toplam	Tam Zamanlı	Yarı Zamanlı
Profesör	465	55	520	465	-
Doçent	155	99	254	155	-
Dr. Öğretim Üyesi	367	106	473	367	-
Öğretim Görevlisi	280	78	358	280	-
Araştırma Görevlisi	936	372	1308	936	-
TOPLAM	2203	710	2913	2203	-

Üniversitenin diğer kurum ve kuruluşlarla ilişkisi:

Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim kurumlarının öğretimini ve bilimsel araştırma faaliyetlerini planlamak düzenlemek, yönetmek, denetlemek, üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmakla görevlidir.

Yükseköğretim Denetleme Kurulu, Yükseköğretim Kurulu adına üniversiteleri, bağlı birimlerini, öğretim elemanlarını ve bunların faaliyetlerini gözetim ve denetim yetkisine sahiptir.

Üniversitelerce hazırlanan bütçeler, Anayasa'nın 130'uncu maddesi uyarınca Yükseköğretim Kurulu tarafından tetkik edilerek onaylanmakta, T.C. Milli Eğitim Bakanlığına sunulmakta ve merkezi yönetim bütçesinin bağlı olduğu esaslara uygun olarak yürürlüğe konulmaktadır.

1.3. Mali Yapı

“Özel Bütçeli İdare” olarak 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun, 5436 sayılı Kanun'un 12'nci maddesi ile değiştirilmiş (II) sayılı cetvelinin (A) bölümünde sayılan Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve İleri Teknoloji Enstitüleri içerisinde yer alan Kamu İdaresi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve özgelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Karadeniz Teknik Üniversitesine 614.051.000,00 TL ödenek tahsis edilmiş olup yıl içinde 186.535.819,00 TL ödenek eklenmiş ve toplam tahsis edilen ödenek 800.586.819,00 TL'ye ulaşmıştır. Yıl sonu itibarıyla bu tutarın 742.814.130,00 TL'sinin harcanmasıyla toplam ödeneğin kullanılma oranı %92,78 olarak gerçekleşmiştir.

Ekonomik sınıflandırma açısından İdarenin 2021 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin dağılımı ve yıl sonu gerçekleştirmeleri aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 4: 2021 Mali Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Ekonomik Kod	Bütçe Başlangıç Ödeneği (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Toplam Harcanan (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Giderleri İçindeki Payı (%)
01-Personel Giderleri	412.345.000,00	449.727.201,00	441.100.361,00	98,08	59,38
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	70.187.000,00	75.351.994,00	74.037.983,00	98,26	9,97
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	37.911.000,00	42.867.578,00	33.479.151,00	78,10	4,51
05-Cari Transferler	29.912.000,00	122.670.046,00	122.209.738,00	99,62	16,45
06-Sermaye Giderleri	63.696.000,00	109.970.000,00	71.986.897,00	65,46	9,69
Toplam	614.051.000,00	800.586.819,00	742.814.130,00	92,78	100

Bütçe başlangıç ödenekleri ile harcama tutarları dikkate alındığında bütçe başlangıç ödeneğinin %20,96 oranında aşıldığı görülmüştür. Bu oran, Personel Giderlerinde %6,97, Cari

Transferlerde %308,56, Sermaye Giderlerinde ise %13,01 oranında artış olarak gerçekleşmiştir. Personel Giderleri, Cari Transferler ve Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri beklenenin üstünde gerçekleşirken, Sermaye Giderleri ile Mal ve Hizmet Alım Giderleri beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Bunun dışında, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu destekleri, Erasmus Değişim Programı, Mevlana Değişim Programı, AB hibe işlemleri, Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı destekleri, Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi destekleri, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü destekleri, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü destekleri ve Türkiye Sağlık Enstitüleri destekleri olmak üzere 2021 yılı için toplam 15.064.008.86 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2021 yılı gelir bütçesi tahmin ve gerçekleşme rakamları ise aşağıdadır:

Tablo 5:2021 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Ekonomik Kod	Bütçe Başlangıç Tahmini (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Gelirleri İçindeki Payı (%)
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	18.457.000,00	15.335.231,00	83,09	2,04
04-Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	569.236.000,00	708.218.668,00	124,42	94,42
05-Diğer Gelirler	26.358.000,00	26.485.408,00	100,48	3,53
06-Sermaye Gelirleri	0,00	75.386,00	-	0,01
Toplam	614.051.000,00	750.114.693,00	122,15	100

Yukarıdaki tabloya göre 2021 yılında bütçe gelirleri %122,15 seviyesinde gerçekleşmiştir. Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri başlangıç bütçesinde öngörülen tutarın %83,09'ü oranında, Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler %124,42'si oranında, Diğer Gelirler ise %100,48'i oranında gerçekleşmiştir.

Üniversitenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	328.431.435,00	361.971.410,00	441.100.361,00	10	22
SGK Devlet Prim Giderleri	54.494.654,00	60.924.149,00	74.037.983,00	12	22
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	31.487.632,00	29.396.318,00	33.479.151,00	-7	14
Faiz Giderleri	-	-	-	-	-
Cari Transferler	15.322.825,00	18.292.027,00	122.209.738,00	19	568
Sermaye Giderleri	83.246.619,00	61.526.181,00	71.986.898,00	-26	17
Sermaye Transferleri	-	-	-	-	-
Toplam	512.983.165,00	532.110.085,00	742.814.131,00	4	40

Tablo 7: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	18.263.583,00	15.616.648,00	15.335.231,00	-14	-2
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	494.467.500,00	466.554.315,00	708.218.668,00	-6	52
Diğer Gelirler	18.628.726,00	25.161.477,00	26.485.408,00	35	5
Sermaye Gelirleri	23.800,00	0,00	75.386,00	-100	-
Toplam	531.383.609,00	507.332.440,00	750.114.693,00	-5	48
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	333.091,00	646.574,00	985.018,80	94	52
Net Toplam	531.050.518,00	506.685.866,00	749.129.674,00	-5	48

Dönem net faaliyet geliri 794.851.261,95 TL, faaliyet gideri ise 780.098.181,61 TL olan Üniversite, 2021 yılını 14.753.080,34 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Tablo 8: 2021 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

Faaliyet Giderleri	Faaliyet Gelirleri	İndirim, İade, İskonto Toplamı	Net gelir	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu
780.098.181,61	796.689.050,75	1.837.788,80	794.851.261,95	14.753.080,34

Karadeniz Teknik Üniversitesi merkezi yönetim bütçesi içerisinde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresi olmakla birlikte 5018 sayılı Kanun'da tanımlanan bütçe türleri dışında kalan döner sermaye işletmesi bütçesi de kaynakları arasında yer almaktadır.

Karadeniz Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2021 yılını 73.322.022,52 TL

net kar ile kapatmıştır.

Üniversitenin ortağı olduğu 30.04.2004 tarih ve 25448 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 2004/7127 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Teknokent A.Ş. bulunmaktadır. Üniversite, sermayesi 750.000,00 TL olan Teknokent A.Ş.'ne 290.700,00 TL sermaye ile %38,76 oranında ortaktır.

Üniversite bünyesinde özel bütçeden ayrı olarak Karadeniz Teknik Üniversitesi Turizm Eğitim ve Uygulama Merkezi İktisadi İşletmesi bulunmakta olup, 2021 yılında gelir gerçekleşmesi 6.707.666,72 TL, gider gerçekleşmesi 6.372.924,62 TL olmuş ve dönem faaliyet sonucu 334.742,10 TL kar ile gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Kamu İdaresi, Kanun'un 80'inci maddesinin T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup, bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Üniversite bütçesi, analitik bütçe hazırlama rehberi çerçevesinde hazırlanmaktadır. Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede tahakkuk esaslı devlet muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi (BMKYS) Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kurum bütçesinin takibi ve muhasebe işlemleri, Genel Sekreterliğe bağlı olarak faaliyet gösteren Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından yapılmaktadır. Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca kesin hesap cetvel ve belgeleri, strateji geliştirme birimi tarafından bütçe uygulamasına esas muhasebe kayıtları dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Kuruma ilişkin mali istatistikler ise 5018 sayılı Kanun kapsamında T.C.Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe

Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup; denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim

hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle

sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde tanımlandığı üzere mali kontrol, kamu kaynaklarının belirlenmiş amaçlar doğrultusunda, ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uygun, etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak için oluşturulan kontrol sistemi ile kurumsal yapı, yöntem ve süreçleri ifade etmektedir.

İç kontrol sisteminin ne olduğu, amacı, yapısı ve işleyişi 5018 sayılı Kanun'un beşinci kısmında, 55 ile 67'nci maddeler arasında belirlenmiştir. Buna göre, kamu idarelerinin mali yönetim ve kontrol sistemlerinin yapısını aşağıda belirten unsurlar oluşturmaktadır:

- Harcama birimleri,

- Muhasebe ve malî hizmetler,
- Ön malî kontrol,
- İç denetim,

Temel unsurları bu olan iç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir.

2021 yılı denetimi kapsamında, mezkur mevzuat çerçevesinde, kurum iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kurum stratejik planı ve bu planın yıllık uygulama dilimi olan performans programı ile faaliyet sonuçlarını ve değerlendirmelerini içeren idare faaliyet raporları mevcuttur.

Üniversitenin 2019-2023 yıllarını kapsayan Stratejik Plan ve 2021 yılı Faaliyet Raporunda, İdarenin misyonu ve vizyonu belirtilmiştir. Bu nedenle personelin tamamının idarenin misyon ve vizyonundan haberdar olduğu kanaatine varılmıştır. Misyonun gerçekleştirilmesini sağlamak üzere idare birimleri ve alt birimlerce yürütülecek görevler yazılı olarak tanımlanmıştır.

İç kontrol sistemi ve işleyişinin üst yönetici ve personel tarafından sahiplenilmesi ve desteklenmesinin sağlandığı, kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar açık bir şekilde belirlendiği, yetkiler ve yetki devrinin sınırları açıkça belirlendiği ve yazılı olarak bildirildiği anlaşılmıştır.

2019-2023 yıllarını kapsayan stratejik plan idarenin kendi birimleri ve personelinin katkılarıyla mevzuata uygun olarak hazırlanmıştır.

İdarenin yürüteceği program, faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren performans programını hazırlanmıştır. Ayrıca İdare, bütçesini stratejik plan ve performans programına uygun olarak hazırlamıştır.

Risk yönetimi konusunda idarenin risk politikasını belirleyen, Risk Strateji Belgesi yayımlanmış ve Birimlere gönderilerek, risk belirleme çalışmalarının yapılması ve Konsolide Risk Raporunun hazırlanarak gönderilmesi istenilmiştir.

Üniversitede Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar hazırlanmış olup, bu esas ve usullere göre gerekli iş ve işlemler yürütülmektedir.

Risk çalışmalarına başlamadan önce görev tanımları ve iş akış şemalarının güncellendiği bildirilmiştir.

Üniversitede yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sistemi bulunmaktadır.

Faaliyet sonuçları ve değerlendirmeler, İdare Faaliyet Raporlarında gösterilmekte ve duyurulmaktadır. İdare Faaliyet Raporunun hazırlanmış, mevzuatta öngörülen süre içerisinde yayınlanmıştır.

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun, üst yöneticinin onayı ile görevlendirildiği, İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlandığı, eylem planında döner sermaye ile ilgili eylemlerin belirlendiği, İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerin gerçekleşme sonuçlarının izlendiği, planın revize edilmesi çalışmalarının takibinin yapıldığı ve raporlandığı beyan edilmiştir. Ayrıca İç kontrol sisteminin yılda en az bir kez değerlendirildiği ve değerlendirme formları ve raporların düzenlenerek İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna sunulmaktadır. Ancak Kurulun, İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporunu değerlendirip ve rapora ilişkin güncellemeleri tamamlayıp uygun görüşüyle üst yöneticinin onayına henüz sunmadığı tarafımıza bildirilmiştir.

Üniversite bünyesinde 5 adet iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 2 tanesi doludur. İlgili iç denetim birimi tarafından iç kontrol sisteminin incelenmesi ve değerlendirilmesine yönelik çalışmaların yapıldığı, hazırlanan raporun üst yöneticiye sunulduğu, üst yöneticinin de İç Denetim Koordinasyon Kuruluna ilgi raporu gönderdiği anlaşılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Karadeniz Teknik Üniversitesi 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Üniversite Tarafından Kiraya Verilen İşletmelerin Ruhsat Almadan Çalışmasına Karşın Sözleşme Hükümlerinin Uygulanmaması

Üniversite tarafından kiraya verilen işletmelerin, işletme ruhsatı almadan çalışmasına karşın kira sözleşmelerinde belirtilen hükümlerin uygulanmadığı görülmüştür.

Üniversite ile üniversiteye ait işletmeleri kiralayanlar arasında akdedilen kira sözleşmelerinde aynen;

“Madde 11-

(...)

Kiracının; fesih talebinde bulunması, kira dönemi sona ermeden faaliyetini durdurması, kiralananı amacı dışında kullanması, taahhüdünü sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi, işletme ruhsatı alamaması, her ne sebeple olursa olsun işletme ruhsatının iptal edilmesi veya üst üste iki taksidin vadesinde ödenmemesi hâllerinde kira sözleşmesi, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 62 nci maddesine göre tebligat yapmaya gerek kalmaksızın idarece feshedilerek, kesin teminatı gelir kaydedilir ve tarım arazilerinin kiraya verilmesine ilişkin sözleşmeler hariç cari yıl kira bedelinin yüzde yirmi beşi tazminat olarak tahsil edilir. Sözleşmenin feshedildiği tarihten sonraki döneme ilişkin varsa kira bedeli öncelikle kiracıdan alınacak tazminata mahsup edilir.” hükmü yer almaktadır.

Buna göre kiracıların işletme ruhsatlarının alıp almadıklarının Üniversite tarafından takip edilmesi ve ruhsat alamayan işletmelere ait kira sözleşmelerinin feshedilerek kesin teminatlarının gelir kaydedilmesi ayrıca cari yıl kira bedellerinin yüzde yirmi beşinin tazminat olarak alınması gerekmektedir.

Öte yandan, 5018 Sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun; “Hesap verme sorumluluğu” başlıklı 8'inci maddesinde;

“Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır.” hükmü getirilerek her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu oldukları belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; üniversite tarafından kiraya verilen işletmelerin işletme ruhsatını almadığı buna karşın sözleşmede yer verilen hükümlerin uygulanmadığı tespit edilmiştir.

İdare tarafından yukarıda açıklanan sözleşme hükümlerine uygun şekilde işlem tesis edileceği belirtilse de sözleşmeye aykırılık teşkil eden husus 2021 yılı sonu itibariyle devam etmektedir.

Bu suretle yukarıda yer verilen açıklamalar doğrultusunda söz konusu işletmelerin; işletme ruhsatlarını almalarının sağlanması, ruhsat alamamaları durumunda ise kira sözleşmelerinde belirtilen hükümlerin uygulanması gerekmektedir.

BULGU 2: Bilimsel Projeler Hesabı ve Bilimsel Projeler Karşılığı Hesaplarının Kullanılmaması

Karadeniz Teknik Üniversitesi tarafından desteklenen bilimsel araştırma projelerinin izlenmesinde 962 Bilimsel Projeler Hesabı ve 963 Bilimsel Projeler Karşılığı hesaplarının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun “Döner Sermaye” başlıklı 58'inci maddesine göre, Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün 30.11.2006 tarih ve 20017 sayılı yazısı ile uygun görüş alınarak çıkarılan Yükseköğretim Kurumları Muhasebe Yönergesi'nin “Hesap planı” başlıklı 7'nci maddesinde belirtilen *“Yükseköğretim Kurumlarına ait hesap planı Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 44'üncü maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan aşağıdaki hesaplardan oluşur.”* hükmü gereğince “Diğer Nazım Hesaplar” başlığı altında “962 Bilimsel Projeler Hesabı” ile “963 Bilimsel Projeler Karşılığı” hesapları düzenlenmiştir.

Bu düzenlemelere uygun olarak, üniversitelerde araştırma kapsamında desteklenen projeler için ayrılan ödenek tutarlarının birim bazında açılan alt hesaplarda, desteklenen proje bütçesi ve ilgili kurullardan verilen ek ödeneklerin “962 Bilimsel Projeler Hesabı” ile “963

Bilimsel Projeler Karşılığı” hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

Araştırma projelerinden desteklenmesine karar verilenler için ayrılan ödenek tutarları ve bu projelere verilen ek ödenekler 962 Bilimsel Projeler Hesabına borç, 963 Bilimsel Projeler Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir.

Kaydedilen tutarlardan yapılacak cari harcamalar/makine teçhizat alımları bir taraftan 630 Giderler Hesabına ya da varlık alımlarına ilişkin olanlar ilgili varlık hesabına borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydedilirken, söz konusu tutarlar aynı zamanda 962 no.lu hesaba alacak, 963 no.lu hesaba borç kaydedilir. Aynı şekilde Üniversitenin ilgili kurulları tarafından desteklenmesi iptal edilen bilimsel araştırma projelerinin bütçelerinde kalan tutarlar 962 no.lu hesaba alacak, 963 no.lu hesaba borç kaydedilir.

Yapılan incelemede; Üniversitede gerçekleştirilen Bilimsel Araştırma Projeleri için 2021 yılı içerisinde toplam 12.154.985,00 TL tutarında harcama yapılmasına karşın bu tutarların 962 Bilimsel Projeler Hesabı ve 963 Bilimsel Projeler Karşılığı Hesaplarına yansıtılmadığı tespit edilmiştir.

İdare tarafından bilimsel araştırma projelerinde kullanılan tutarların söz konusu hesaplarda izleneceği belirtilmişse de yapılacak düzeltme kaydının 2021 yılı mali tablolarında hatayı düzeltici etkisi bulunmamaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri ve açıklamalar uyarınca bilimsel araştırma projelerinden yapılan harcamaların nazım hesaplarda izlenmemesi, Üniversitenin bilimsel araştırma projeleri kapsamındaki faaliyetlerinin sağlıklı bir şekilde izlenmesine engel teşkil etmektedir.

BULGU 3: Duran Varlıklar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Gider Kaydedilmesi

Taşınmazın değerini, kullanım süresini ve hizmet kalitesini artıracak şekilde yapılan harcamaların, ilgili taşınmazın 252 Binalar Hesabında kayıtlı değerine eklenerek aktifleştirilmesi gerekirken; söz konusu harcamalar için doğrudan gider kaydı yapıldığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi duran varlıklar hesap grubuna ilişkin düzenlemeler getiren “Hesap grubuna ilişkin işlemler” başlıklı 170'inci maddesinin (b) fıkrasının birinci bendine göre; maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran her türlü maliyet,

ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edilerek amortisman hesaplamasında dikkate alınmalıdır. Buna göre 252 Binalar Hesabında kayıtlı varlıkların iyileştirilmesi, ömrünün uzatılması veya veriminin arttırılmasına ilişkin olarak bütçeye gider kaydıyla yapılan harcama tutarlarının, bir taraftan 252 Binalar Hesabına borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir.

Değer artırıcı harcama; iktisadi kıymetin veya ilgili duran varlığın geliştirilmesi, ömrünün uzatılması ve kıymetinin artırılması amacıyla yapılan harcamalardır.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına ilişkin Yönetmelik'in "Kayıt değişikliği işlemleri" başlıklı 11'inci maddesinde; taşınmazlara yapılan değer artırıcı harcamaların, taşınmazın değerine ekleneceği ve bu madde uyarınca kayıtlarda meydana gelen değişikliklerin en geç yedi gün içinde muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimine ve mali hizmetler birimine; işlemin yapıldığı ayı takip eden ay sonuna kadar, Aralık ayı içinde işlem yapılanlar ise aynı ayın sonuna kadar maliki kamu idaresine gönderileceği belirtilmiştir.

Amortisman ve Tükenme Payları hakkında 47 sıra no'lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin 6'ncı maddesine göre de duran varlıklara yapılan 34.000,00 TL'yi aşan harcamalar, değer artırıcı harcama olarak kabul edilmiştir. Dolayısıyla taşınmazlar için 34.000,00 TL'yi aşan bakım, onarım, tamir ya da mahiyetindeki harcamaların, 630 Giderler Hesabında değil ilgili maddi duran varlık hesabında izlenerek aktifleştirilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, 2021 yılı içerisinde Üniversiteye ait lojman binası için ömrünü uzatacak ve verimini artıracak şekilde toplam 124.047,50 TL tutarında bakım onarım harcaması yapılmış olup, bazı binalar için yapılan bu bakım ve onarım giderlerinin ilgili varlık hesabı ile aktifleştirilmesi gerekirken 630 Giderler Hesabı ile muhasebe kayıtlarına alındığı görülmüştür.

Kamu İdaresi bundan böyle bulgu metninde belirtilen hususlara uygun olarak işlem tesis edileceğini ifade etse de bu işlemlerin 2021 yılı mali tablolarında hatayı düzeltici etkisi bulunmamaktadır.

Sonuç olarak binalara yapılan 34.000,00 TL'yi aşan söz konusu değer artırıcı harcama, anılan mevzuat hükümlerine göre mali tablolarda 252-Binalar Hesabının 124.047,50 TL noksan; 630-Giderler Hesabının ise aynı tutar kadar fazla görünmesine yol açmaktadır.

BULGU 4: Üniversitenin Mülkiyetinde Bulunan Taşınmazların 2886 Sayılı Kanun’un 51’inci Maddesinin (g) Bendi Hükümlerine Göre Kiraya Verilmesi

Üniversitenin mülkiyet ve tasarrufundaki taşınmazların mevzuata aykırı olarak 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun 51’inci maddesinin (g) bendi kapsamında pazarlık usulü ile kiraya verildiği tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun “Kapsam” başlıklı 1’inci maddesinde; “*Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür*” denilmekte olup;

“İlkeler” başlıklı 2’nci maddesinde; “*Bu Kanunun yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır.*”

“İhalelerde kapalı teklif usulünün esas olduğu” başlıklı 36’ncı maddesinde; “*Bu Kanunun 1 inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulü esastır.*” hükümleri mevcuttur.

Yukarıdaki Kanun hükümleri birlikte değerlendirildiğinde ihalede açıklık ve rekabetin sağlanmasının, Kanun’un temel ilke ve prensiplerinden olduğu ve bu ilke ve prensibin gereği olarak, Kanun’un 36’ncı maddesi hükmünde yer alan kapalı teklif usulünün “esas” usul, diğer usullerin ise belirli şartlar dâhilinde uygulanacak istisnai usuller mahiyetinde olduğu anlaşılmaktadır.

Anılan Kanun’un istisnai yöntem olarak düzenlediği “Pazarlık usulü ile yapılacak işler” başlıklı 51’inci maddesinin (g) bendinde ise “*Kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi,(...)*” işlerine ait ihalelerin pazarlık usulü ile yapılabileceği belirtilmiştir. Burada “Devletin Özel Mülkiyetindeki” ve “Devletin Hüküm ve Tasarrufu Altındaki Yerler” denilerek “Hazine” kavramı ifade edilmiş olup üniversitelerin özel mülkiyetindeki yerler madde kapsamı dışında tutulmuştur. Nitekim Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik’te “Hazine” kavramı “*Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri açısından Devlet tüzel kişiliğinin adını ifade eder*” şeklinde tanımlanmış olup Hazinesinin özel

mülkiyetindeki taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler Hazine taşınmazı olarak ifade edilmiştir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde üniversite; "*bilimsel özerkliğe ve kamu tüzelkişiliğine sahip yüksek düzeyde eğitim - öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan; fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir yükseköğretim kurumudur.*" şeklinde tanımlanmış olup üniversitenin Devlet tüzel kişiliğinden ayrı bir tüzel kişiliğinin olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu hükümler dolayısıyla Üniversitenin mülkiyet ve tasarrufundaki taşınmazların Devletin mülkiyetindeki taşınmazlardan ayrı olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan yasa koyucu, Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında ifadesinin, özel bütçeli idarelerden olan üniversiteleri içermediğini zımni bir şekilde Kanun'da belli etmiştir. Bilindiği üzere, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Ecrimisil ve tahliye" başlıklı 75'inci maddesinin kapsamı "Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları" iken; bu ifadenin devamına 21.03.2018 tarihli ve 7103 sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 26'ncı maddesiyle "özel bütçeli idarelerin mülkiyetinde bulunan taşınmaz mallar" ibaresi eklenmiş, böylelikle Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz mallarının kapsamına özel bütçeli idarelerden olan üniversitelere ait taşınmazların dâhil olmadığı açıklığa kavuşturulmuştur. Dolayısıyla, Kanun'un 51/g bendinde zikredilen Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazlar emsal gösterilerek üniversite taşınmazlarının bu madde kapsamında pazarlıkla kiraya verilmesinin önü kapanmıştır.

Tüm bu nedenlerle, pazarlık usulü ancak Devletin özel mülkiyetinde, hüküm ve tasarrufunda olan taşınır ve taşınmaz mallar için uygulanabilecektir. Bu durumda Üniversitenin mülkiyetindeki taşınmazlar için pazarlık usulünün uygulanması mümkün değildir.

İdare tarafından yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerine uygun şekilde işlem tesis edileceği belirtilse de mevzuata aykırılık teşkil eden husus 2021 yılı sonu itibariyle devam etmektedir.

Açıklanan nedenlerle Üniversitenin mülkiyetindeki taşınmazların 2886 sayılı Kanun'un 51'inci maddesinin (g) bendi uyarınca kiraya verilmemesi gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ
2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	22
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	25
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	25
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	25
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	26
6.	DENETİM BULGULARI.....	26
7.	EKLER.....	35

KISALTMALAR

EKAP Elektronik Kamu Alımları Platformu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Gayrimaddi Hak Alımlarının Haklar Hesabı'nda Muhasebeleştirilmemesi ve Maddi Olmayan Duran Varlıklar İçin Amortisman Ayrılmaması
2. Genel Yönetim Giderleri Hesabına Kaydedilmesi Gereken Harcamaların Farklı Hesap Kodlarında Yer Alması

B. Diğer Bulgular

1. Doğrudan Temin Yoluyla Yapılan Alımlarda Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması
2. Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasının Yaptırılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Karadeniz Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 14 ve 58'inci maddeleri ile 18/6/2020 tarihli ve 31159 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik hükümlerine dayanılarak hazırlanan Karadeniz Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği hükümlerine göre faaliyetine devam etmektedir.

Söz konusu Yönetmelik'in "Faaliyet alanları" başlıklı 4'üncü maddesinde, İşletme faaliyet alanına giren iş ve hizmetler;

a) Bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma, uygulama ve benzeri hizmetleri yapmak, belirli bilimsel sonuçların uygulanmasını ve teknolojiye dönüşümünü sağlamak, seminer, konferans, sempozyum ve eğitimler düzenlemek, kurslar açmak,

b) Klinik, poliklinik, ameliyathane ve laboratuvarlarda her çeşit muayene, tetkik, tahlil, tedavi, ameliyat, bakım ve üretimle ilgili iş ve benzeri hizmetlerin yapılması, açılmış olan her türlü sağlık hizmetleri ile ilgili yataklı, yataksız sabit ve geçici kuruluşlar ve benzeri yerler ile belirli bilimsel sonuçların uygulanmasını sağlamak üzere açılmış bulunan eğitim ve uygulama eczanelerini işletmek,

c) Danışmanlık, her türlü tercüme hizmetleri, plan, proje uygulama, deney raporları, fizibilite etüdü, proses değerlendirmesi ve geliştirilmesi, model deneyleri, bilgi işlem ve iş değerlendirmesi veya organizasyonu, analiz ölçme ve etanolaj hizmetleri ve faaliyet alanı ile ilgili olarak bakım, onarım, basım, yayın, cilt ve üretimle ilgili hizmetleri yapmak,

ç) Fiziki kapasite oranında iş ve hizmet üretmek, bilgi işlem ve bilgisayar teknolojisini kullanarak her türlü iş ve hizmetleri yapmak, elektronik dizgi ve çoğaltma sistemleri ile kitap ve her türlü basılı evrak çoğaltmak, basmak, cilt ve baskı işlemleri yapmak, bunların satışını yapmak,

d) Sportif alanda bireysel ve takım olarak performans değerlendirmesi, psikolojik danışmanlık, diyet analiz ve kontrolü, antrenman planlaması, sporcu sağlığını koruma ve geliştirmeye yönelik hizmetlerde bulunmak,

e) Tarım ve sanayi kuruluşlarınca üretilen çeşitli mal ve hizmetlerin standartlara uygunluğu konusunda ilgili mevzuat hükümlerine göre raporlar düzenlemek, analiz ve ölçümler yapmak, projeler hazırlamak veya uygulamak,

f) Pedagojik formasyon, yabancı dil, bilgi işlem yazılımı ve donanımı konusunda eğitim hizmetleri faaliyetlerinde bulunmak,

g) Bireylerin bilgi toplumuna uyum sağlamaları ve bu toplumda yaşamlarını daha iyi kontrol edebilmeleri için ekonomik ve sosyal hayatın tüm evrelerine aktif bir şekilde katılımlarına imkân vermek amacıyla, ihtiyaç duyulacak alanlarda eğitimler ve kurslar düzenlemek, ihtiyaç halinde ilgili mevzuat hükümleri kapsamında ulusal ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği içinde projeler hazırlamak ve uygulamak,

ğ) Turizm, otelcilik ve gastronomi ile ilgili eğitim programları yapmak ve bu amaçla ilgili tesisler işletmek, bu alanda üretilecek ürünlerin satışını gerçekleştirmek,

h) Güzel sanatlar, müzik ve sahne sanatları alanlarında yaratı ve araştırma çalışmaları ile eğitim, öğretime yönelik uygulamalarla sınırlı kalmak üzere grafik tasarımı, afiş, broşür, sergi ve fuar düzenlemesi, iç ve dış mekan düzenlemeleri, tanıtım ve reklam filmleri, resim, heykel, seramik çalışmaları, müzikli oyunlar ve tiyatro oyunları yazılması, sahnelenmesi, bale ve tiyatro temsilleri ile konser ve resitaller düzenlenmesi ve benzeri hizmetleri yapmak,

ı) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek bu maddede sayılanlar dışında kalan her türlü iş ve hizmet ile canlı materyal, tarım ve sanayi ürünleri, bilişim teknolojisi ürünlerini ve diğer malları üretmek, elde edilen ürünleri, ilgili mevzuat hükümlerine göre pazarlamak.

Olarak belirlenmiştir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı bir birim olarak yapılanan Döner Sermaye İşletmesi, İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü olarak teşkilatlandırılmıştır. İşletme Müdürlüğü bünyesinde 1 işletme müdürü, 11 idari memur ve 3 sürekli işçi hizmet vermekte olup; toplam 15 adet idari memurun kadroları özel bütçede, 149 adet 4/A idari personel, 2 adet 4/B sözleşmeli personel ve 900 adet sürekli işçinin kadrosu ise İşletmededir. İşletmenin Saymanlık Müdürlüğünde, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli 1 saymanlık müdürü ve 5 memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir. Dolayısıyla, 5018 sayılı Kanun'un bütçe ile ilgili hükümlerine tabi olmayan İşletme bütçesi, adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta olup; Kamu İdaresinin üst yöneticisi olan Rektör tarafından onaylanarak yürürlüğe girmektedir.

Başlangıç bütçesi 435.440.000,00 TL olarak tahmin edilen İşletmenin 2021 bütçe gideri 460.382.767,14 TL, bütçe geliri ise 540.945.225,06 TL olarak gerçekleşmiştir.

2021 yılı bilançosuna göre İşletmenin sermayesi 55.000.000,00 TL olup, toplam aktif büyüklüğü ise 95.621.111,44 TL'dir.

2021 yılı gelir tablosuna göre gelir toplamı 554.752.699,30 TL, gider toplamı 481.430.676,78 TL olan Döner Sermaye İşletmesi, yılsonu itibarıyla dönemi 73.322.022,52 TL net karla tamamlamıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Karadeniz Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi muhasebe ve raporlama işlemlerini, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütmektedir. İşletme, Yönetmelikte hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esaslarını, kıyasen uygulamakta olup; T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan diğer düzenlemelere de tabidir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki

düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Karadeniz Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Gayrimaddi Hak Alımlarının Haklar Hesabı'nda Muhasebeleştirilmemesi ve Maddi Olmayan Duran Varlıklar İçin Amortisman Ayrılmaması

Tıp Fakültesi Dekanlığı Döner Sermaye İşletme Birimi tarafından faaliyetlerinde kullanılmak üzere edinilen bilgisayar yazılım ile lisans yenileme işlemi alımlarının 260 Haklar Hesabında izlenmeyip doğrudan giderleştirildiği; ayrıca bu varlıklar için amortisman ve tükenme payı ayrılmadığı ve dolayısıyla 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'nın da kullanılmadığı tespit edilmiştir.

01.05.2007 tarihli ve 26509 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin; “Gelir tablosu ilkeleri” başlıklı 35'inci maddesinde;

“ ...

(c) Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar ile özel tükenmeye tabi varlıklar için uygun amortisman ve tükenme payı ayrılır. ”

Aynı Yönetmeliğin “Amortisman ve tükenme payı uygulaması” başlıklı 49'uncu maddesinde;

“(...)Muhasebe sistemine dâhil edilen duran varlıklardan; arazi ve arsalar, yapım aşamasındaki sabit varlıklar, varlıkların elde edilmesi için verilen avans ve krediler ile sanat eserleri dışındakilerden hangilerinin amortisman ve tükenme payına tabi tutulacağı ve bunlara ilişkin usul ve esaslar ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranları duran varlık çeşitlerine göre Bakanlıkça belirlenir. ” denilmektedir.

Yine söz konusu Yönetmeliğin, 260 Haklar Hesabını açıklayan “Hesabın niteliği” başlıklı 222'nci maddesinde;

“Haklar hesabı, bedeli karşılığı edinilen imtiyaz, patent, lisans, ticari marka ve unvan gibi hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılır. ”,

“Hesabın işleyişi” başlıklı 223'ncü maddesinde;

“(1) Haklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Borç

1) Haklar, maliyet bedeli ile bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

b) Alacak

1) Yararlanma süresi belli olanlar sürenin bitiminde, yararlanma süresi belli olmayanlar 5 inci yılın sonunda bu hesaba alacak, 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilir.

2) Yararlanma hakkı devredildiğinde kayıtlı değeri ile bu hesaba alacak, birikmiş amortismanları 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabına, devir bedeli tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç kaydedilmekle birlikte; bu işlemde doğan kârlar 679 Diğer Olağandışı Gelir ve Kârlar Hesabına alacak, bu işlemde doğan zararlar 689 Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar Hesabına borç kaydedilir.”,

268 Birikmiş amortismanlar hesabına ilişkin düzenlemeler getiren “Hesabın niteliği” başlıklı 226’ncı maddesinde;

“Birikmiş amortismanlar hesabı, maddi olmayan duran varlık bedellerinin, yararlanma süresi içinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılır” hükümlerine yer verilmiştir.

Diğer yandan, Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde amortisman uygulamasına ilişkin usul ve esaslar, 4.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği (Sıra No: 47) Amortisman ve Tükenme Payları” başlıklı Tebliğ’de düzenlenmiştir.

İlgili Tebliğin 3’üncü maddesinde 260 Haklar Hesabı ve 267 Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hesabının amortismanına tabi olduğu ifade edilmiştir.

Aynı Tebliğ’in 6’ncı maddesinde;

“...(2) Ancak, maliyet bedeli, 28/12/2006 tarihli ve 2006/11545 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Taşınır Mal Yönetmeliğinin eki listede yer alan dayanıklı taşınırların her biri için 14.000 TL’yi, 13/9/2006 tarihli ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelikte yer alan taşınmazlar için 34.000 TL’yi aşmayan duran varlıklar ile tutarına bakılmaksızın Maddi Olmayan Duran Varlıklar ve Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar hesap gruplarında izlenen varlıklar için amortisman oranı % 100 olarak belirlenmiştir. Diğer bir ifadeyle maliyet bedeli bu tutarlara kadar olan duran varlıklar, hesaplara alındığı yılın sonunda tamamen amorti edilir...” denilerek, maddi olmayan duran varlıklar için amortisman oranı %100 olarak belirlenmiştir.

Yapılan inceleme sonucunda; ilgili döner sermaye işletmesi birimince 2021 yılı içerisinde yapılan ve toplam 52.444,81 TL tutarında olan bilgisayar yazılım ile lisans yenileme işlemi alımlarının, 260 Haklar Hesabı’na kaydedilmesi gerekirken 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabı’na kaydedilerek doğrudan giderleştirildiği ayrıca 260 Haklar Hesabı

kullanılmadığından bu varlıklar için amortisman ve tükenme payı ayrılmadığı ve 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'nın da kullanılmadığı görülmüştür.

Kurum tarafından Tıp Fakültesi Dekanlığı döner sermaye işletme birimi tarafından yapılacak alımlarda mevzuata uygun işlem tesis edileceği belirtilmiş olsa da 260 Haklar Hesabı ve 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı 2021 yılı mali tablolarında 52.444,81 TL tutarında eksik görünmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri çerçevesinde Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen yazılım ve lisans alımlarının 260 Haklar Hesabına alınarak takibinin yapılması, yılsonunda maddi olmayan duran varlıklar hesaplarındaki tutarın tamamına amortisman ayrılmak suretiyle giderleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Genel Yönetim Giderleri Hesabına Kaydedilmesi Gereken Harcamaların Farklı Hesap Kodlarında Yer Alması

Döner Sermaye İşletmesinin; döner sermayeden yapılan ek ödemeler, yakacak alımları gibi 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabını ilgilendiren harcamalarının 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabına kaydedildiği görülmüştür.

Döner Sermaye İşletmesi Bütçe Muhasebe Yönetmeliğinin “740 Hizmet üretim maliyeti hesabı” başlıklı 496'ncı maddesinde; 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabının hizmet işletmelerinde üretilen hizmetler için yapılan giderlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Döner Sermaye İşletmesi 2021 yılı muhasebe kayıtları incelendiğinde; yukarıda belirtilen harcamaların 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabında yer aldığı görülmüştür. Oysa 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabının açıklandığı, Yönetmeliğin 517'nci maddesinde bu hesabın işletmenin yönetim fonksiyonları, işletme politikasının tayini, organizasyon ve personel, idare hizmetleri, büro hizmetleri gibi üretilen veya satılan malın maliyeti ile doğrudan ilişkisi kurulamayan genel mahiyetteki giderlerin izlenmesi için kullanılacağı, ayrıca 518'inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre de personele her ne ad altında olursa olsun katkı payı olarak yapılan ödemelerin bu hesaba borç, kesintilerin ilgili hesaplara, ödenmesi gereken tutarın 363 Ödenecek Döner Sermaye Katkı Payları Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Yönetmeliğin “Gelir Tablosu Hesaplarına İlişkin İşlemler” başlıklı Onuncu Bölümünde de, işletmenin esas faaliyetleri ile ilgili olarak sağlanan hasılat ile işletmenin esas faaliyetleri dışında kalan tüm gelir ve giderlerini tasnifli bir şekilde izlemesi ve dönemin kesin sonuçlarını

belirlenmesi için kullanılacağı gelir tablosu hesapları düzenlenmiştir.

Bu bölümde, yılsonunda 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabının 771 Genel Yönetim Giderleri ve 632 Genel Yönetim Giderleri Hesabına, 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabının 741 Hizmet Üretim Maliyeti Yansıtma Hesabı ile 622 Satılan Hizmet Maliyeti Hesabına aktarılmasına ilişkin hesap kayıtları yer almaktadır.

Belirtilen mevzuat hükümleri gereği söz konusu işlemlerin 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabı yerine 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabına kaydedilmesi nedeniyle bu hesapların dönem sonlarında kapanış kayıtlarıyla devredildiği 622 Satılan Hizmet Maliyeti ve 632 Genel Yönetim Giderleri hesaplarında da hataya neden olunmakta, Kurumun gelir tablosu gerçek durumu yansıtmamaktadır.

İdare tarafından yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerine uygun şekilde işlem tesis edilmeye başlandığı belirtilse de mevzuata aykırılık teşkil eden husus 2021 yılı sonu itibarıyla devam etmektedir.

Sonuç olarak döner sermayeden yapılan ek ödemeler, yakacak alımları gibi harcamalar için 770 kodlu “Genel Yönetim Giderleri Hesabının” kullanılması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Doğrudan Temin Yoluyla Yapılan Alımlarda Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması

Döner Sermaye İşletmesi tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin (d) bendi uyarınca parasal limitler dahilinde yapılan alımlarda yüklenicilere yasaklılık sorgulamasının yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin “Teyit işlemleri” başlıklı 30.5'inci maddesinin dördüncü fıkrasında; 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının teyit ettirilmeyeceği; ancak, anılan Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dahilinde yapılan alımlarda ise, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının

kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerektiği düzenlemesi yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen Tebliğ düzenlemesinden de anlaşılacağı üzere; doğrudan temin ile alım yapıldığı takdirde kural olarak, alım yapılacak kişi hakkında yasaklılık teyidi yaptırılmamaktadır. Ancak bunun istisnası, Kanun'un 22'nci maddesinin (d) bendi ile düzenlenen parasal limitler dahilinde yapılan alımlardır. İlgili (d) bendi uyarınca alım yapıldığı takdirde, Elektronik Kamu Alımları Platformu (EKAP) üzerinden yasaklılık teyidi gerçekleştirilmeli, yapılacak sorgulama sonucunda yasaklı olduğu belirlenen gerçek veya tüzel kişilerden alım yapılmamalıdır.

Yapılan incelemede, Döner Sermaye İşletmesi tarafından Kanun'un 22'nci maddesinin (d) bendi uyarınca gerçekleştirilen alımlarda yasaklılık teyidinin yapılmadığı görülmüştür.

İdare tarafından yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerine uygun şekilde işlem tesis edileceği belirtilse de mevzuata aykırılık teşkil eden husus 2021 yılı sonu itibariyle devam etmektedir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapılan alımlarda Kamu İhale Kurumunun internet sayfasından yasaklılık teyidinin yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasının Yaptırılmaması

Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesinde görev yapan personelden bir kısmının, zorunlu olarak yaptırması gereken Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasını yaptırmadığı tespit edilmiştir.

1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'un Ek 12'nci maddesinde;

“Kamu sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan tabipler, dış tabipleri ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanlar, tıbbi kötü uygulama nedeniyle kendilerinden talep edilebilecek zararlar ile kurumlarınca kendilerine yapılacak rüculara karşı sigorta yaptırmak zorundadır. Bu sigorta priminin yarısı kendileri tarafından, diğer yarısı döner sermayesi bulunan kurumlarda döner sermayeden, döner sermayesi bulunmayan kurumlarda kurum bütçelerinden ödenir.

...

Zorunlu sigortalara ilişkin teminat tutarları ile uygulama usul ve esasları Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Hazine Müsteşarlığınca belirlenir. Bu maddedeki zorunlu sigortalı yaptırmayanlara, mülki idare amirince sigortası yaptırılmayan her kişi için beş bin Türk Lirası idari para cezası verilir,”

21/07/2010 tarihli ve 27648 sayılı Resmi Gazetede Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında Kurum Katkısına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Tebliğ'in "Primlerin Ödenmesi ve Kurum Katkılarının Tahsili ile İadesi" başlıklı 3'üncü maddesinin ilk fıkrasında;

“Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan tabipler, dış tabipleri ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanlar, yaptıracakları sigorta sözleşmesinin primlerini sigortacıya veya sigorta acentesine ödedikten sonra, ödedikleri prim tutarının yarısını döner sermayesi bulunan kurumlarda döner sermayeden, döner sermayesi bulunmayan kurumlarda kurum bütçesinden geri alır. Geri ödemeler, sigortaya ilişkin poliçe veya sigorta şirketi ya da sigorta acentesinin kaşesini taşıyan prim ödeme makbuzunun bir örneğinin ibrazı üzerine ilgili kurum tarafından en geç otuz gün içinde yapılır”

hükümleri yer almaktadır.

Bu mevzuat hükümlerine göre Kamu sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan tabiplerin, dış tabiplerinin ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanların, mesleki faaliyetleri sırasında kötü uygulamaları nedeniyle oluşabilecek zararlara karşı sigorta yaptırmaları kanunen zorunlu tutulmuştur.

Yapılan incelemede; Tıp Fakültesi Hastanesinde çalışan sigorta kapsamındaki 838 personelden 437'sinin Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasını yaptırmadığı görülmüştür.

İdare tarafından yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerine uygun şekilde işlem tesis edileceği belirtilse de mevzuata aykırılık teşkil eden husus 2021 yılı sonu itibariyle devam etmektedir.

Bu suretle Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Araştırma ve Uygulama Hastanesinde görev yapan sigorta kapsamındaki personelin, tıbbi kötü uygulamadan kaynaklanacak tazminatlara ilişkin olarak, gerek zarar gören kişilerin gerek kurumlarının veya rücu edilmesi

halinde kendilerinin zararlarının en aza indirilmesi için Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasının yaptırılması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

7. EKLER

EK 1: ÖNCEKİ YIL/YILLAR SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA İLİŞKİN İZLEME FORMU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Gayrimaddi Hak Alımlarının Haklar Hesabı'nda Muhasebeleştirilmemesi ve Maddi Olmayan Duran Varlıklar İçin Amortisman Ayrılmaması	2020	Kısmen Yerine Getirildi	2021 yılında bazı döner sermaye birimlerince yerine getirilmediğinden söz konusu husus bu Raporun “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde bir numaralı bulgu olarak yer almıştır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
KTÜ TURİZM EĞİTİM VE UYGULAMA
MERKEZİ İKTİSADİ İŞLETMESİ
2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU**

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	36
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUğU.....	38
3. SAYIşTAYIN SORUMLULUğU	38
4. DENETİMİN DAYANAğI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	38
5. DENETİM GÖRÜşÜ.....	39
6. DENETİM BULGULARI.....	39

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Taşınır İşlemlerinde Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümlerine Uyulmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Karadeniz Teknik Üniversitesi Turizm Eğitim ve Uygulama Merkezi İktisadi İşletmesi 13.12.2002 tarihinde yürürlüğe giren Turizm Eğitim ve Uygulama Merkezi İşletme Yönergesi ile kurulmuş olup: 2014 yılında bağlı olduğu Sağlık, Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığından Üniversite Yönetim Kurulu Kararı ile tamamen ayrılarak Genel Sekreterliğe bağlanmıştır.

İşletme muhasebe kayıt ve işlemlerinde; saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması; işlemlerinin kayıt altına alınması, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi, mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş ilkeleri çerçevesinde, yönetimin ve diğer ilgili kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde hazırlanması ve raporlanmasına ilişkin esas ve usullerin belirlenmesi amacıyla 01.01.2006 tarihinde yürürlüğe giren Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas ve Usulleri uygulamaktadır.

Turizm Eğitim ve Uygulama Merkezi İktisadi İşletmesi otel, restoran, kafeterya ve kantin hizmetlerinde görev yapmaktadır.

Turizm Eğitim ve Uygulama Merkezi İktisadi İşletme Müdürlüğü; yemek, konaklama ve diğer hizmet bedellerinin tespitinde ve elde edilen gelirlerin kullanımında T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığınca çıkarılan Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ hükümlerine uygun hareket etmektedir.

Karadeniz Teknik Üniversitesi Turizm Eğitim ve Uygulama Merkezi İktisadi İşletme Yönergesi, Üniversite Yönetim Kurulu'nun 28.09.2012 gün ve 246 sayılı toplantısında yürürlüğe konulmuştur.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Turizm Eğitim ve Uygulama Merkezi İktisadi İşletmesi otel, restoran, eğitim, kafeterya ve kantin birimlerinden oluşmaktadır.

İşletme Müdürlüğü; Karadeniz Teknik Üniversitesi Kanuni Kampüsü içerisindeki otel, kafeterya, kantinleri ve Karadeniz Teknik Üniversitesi Sahil Tesislerindeki otel, restoran ve

kafeterya birimleri ile faaliyetlerini sürdürmektedir.

Karadeniz Teknik Üniversitesi Üst Yöneticisinin yönetim ve tasarrufu çerçevesinde faaliyet gösteren ve Genel Sekreter ile İşletme Müdürüne bağlı olan Sosyal Tesis İşletme Müdürlüğünde, işçi statüsü ile istihdam edilen ve giderleri sosyal tesis bütçesinden karşılanan toplam 71 kişi çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Gelirleri ile giderlerini karşılayan Turizm Eğitim ve Uygulama Merkezi İktisadi İşletmesinin, 2021 yılı gelir tahmini 3.883.071,10 TL, gider tahmini 4.614.596,39 TL iken, 2021 yılında; gelir gerçekleşmesinin 6.707.666,72 TL, gider gerçekleşmesinin ise 6.372.924,62 TL olduğu ve dönem faaliyet sonucunun 334.742,10 TL kar ile gerçekleştiği, anlaşılmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas ve Usuller ile T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan ve yayımlanan Tebliğlere göre işlemlerini kayıt altına alan, muhasebeleştirilen ve mali tablolarını hazırlayıp raporlayan sosyal tesislerden kurumlar vergisi mükellefi olanlar, Esas ve Usuller'in muhasebe işlemlerinin raporlanmasına ve hesapların konsolidasyonuna ilişkin hükümlerine tabidir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup; denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu,

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri

de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Karadeniz Teknik Üniversitesi Turizm Eğitim ve Uygulama Merkezi İktisadi İşletmesinin 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması

İktisadi İşletmesinin mali tablolarının incelenmesi sonucu; işçiler için kıdem tazminatı karşılığı ayrılmadığı bu nedenle de bilançoda 372/472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarının yer almadığı görülmüştür.

26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği’nin “Muhasebenin Temel Kavramları” başlıklı ekinde;

“10. İhtiyatlılık Kavramı: Bu kavram, muhasebe olaylarında temkinli davranılması ve işletmenin karşılaşılabileceği risklerin göz önüne alınması gereğini ifade eder. Bu kavramın sonucu olarak, işletmeler, muhtemel giderleri ve zararları için karşılık ayırırlar, (...)” hükmü yer almaktadır.

Ayrıca mezkûr Tebliğ'in "Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları" başlıklı ekinde 372 ve 472 no.lu Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının işleyişi düzenlenmiş olup ihtiyatlılık kavramı gereğince Şirkette çalışan işçiler için ayrılacak ve bir yıl içinde ödenecek kıdem tazminatı karşılıklarının 372 no.lu hesapta; bir yıldan uzun sürede ödenecek kıdem tazminatı karşılıklarının ise 472 no.lu hesapta izleneceğine hükmedilmiştir.

Ancak yapılan incelemede; 2021 yılında 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı hesapları kullanılmak suretiyle çalışan 58 işçi için ayrılması gereken toplam 244.964,97 TL'lik kıdem tazminatı karşılığının ayrılmadığı dolayısıyla söz konusu hesapların kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Muhasebenin amacının, finansal tablo kullanıcılarına doğru ve gerçek bilgi sunmak olduğu; ihtiyatlılığın ise işletme faaliyetlerinde var olan belirsizlik ve risklerin yeterli bir şekilde göz önüne alınmasını sağlamak amacıyla yapılan basiretli bir muhasebe eylemini ifade ettiği değerlendirildiğinde İşletmenin mevcut uygulaması, mali tabloların eksik bilgi üretmesine neden olmaktadır.

İdare tarafından kıdem tazminatı karşılıkları ayrılarak bulgu doğrultusunda ilgili muhasebe hesaplarında takip edileceği belirtilmişse de yapılacak düzeltme kaydının 2021 yılı mali tablolarında hatayı düzeltici etkisi bulunmamaktadır.

Bu itibarla İşletmede çalışan işçiler için kıdem tazminatı karşılığı ayrılması ve ayrılan kıdem tazminatı karşılık tutarlarının, vadeleri nazara alınarak 372/472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarında izlenmesi gerekmektedir. Söz konusu tutarların anılan hesaplarda izlenmemesi hali, mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini etkilemektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınır İşlemlerinde Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümlerine Uyulmaması

İktisadi İşletmeye ait taşınırların giriş/çıkış işlemleri, hurdaya ayırma, sicil numarası verilmesi ve yılsonunda Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli düzenlenmesi işlemlerinde Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine uygun hareket edilmediği görülmüştür.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılan ve 01.01.2006 tarihinde yürürlüğe giren Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas ve Usullerin “Taşınır işlemleri” başlıklı 57’nci maddesinde aynen: “*Sosyal tesislerin edinmiş oldukları taşınırlar hakkında, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 44 ve 45’inci maddelerine göre taşınırlara ilişkin olarak düzenlenen yönetmelik hükümleri uygulanır.*” hükmü yer almıştır.

Bu düzenleme uyarınca İşletmenin tüm taşınır işlemlerinde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Taşınır ve taşınmaz işlemleri” başlıklı 44’üncü maddesine dayanılarak hazırlanan Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerini uygulamakla yükümlü olduğu açıktır.

Taşınır Mal Yönetmeliği’nin “Kayıt zamanı, kayıt değeri ve değer tespit komisyonu” başlıklı 13’üncü maddesinde tüm taşınırların giriş ve çıkış kayıtlarının taşınır işlem fişine dayanılarak yapılacağı; “Dayanıklı taşınırların kullanıma verilmesi” başlıklı 23’üncü maddesinde dayanıklı taşınırların yönetiminden sorumlu görevliye veya kullanıcıya verilmesinde Taşınır Teslim Belgesi düzenleneceği; “Hurdaya ayırma nedeniyle çıkış” başlıklı 28’inci maddesinde taşınırların en az üç kişiden oluşan bir komisyon tarafından karar verilmesi durumunda hurdaya ayrılacağı ve hurdaya ayrılan taşınırlar için Kayıttan Düşme ve Onay Tutanağı düzenleneceği; “Taşınır giriş ve çıkış işlemlerinin muhasebe birimine bildirilmesi” başlıklı 30’uncü maddesinde kullanılan tüketim malzemesi çıkışlarının en geç üç ay içinde yapılması gerektiği; “İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile icmal cetveli” başlıklı 35’inci maddesinde yılsonunda taşınır mal yönetim hesabı cetvellerinin birinci düzey detay kodu itibarıyla birleştirilmek suretiyle İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetvelinin, taşınır hesap grupları itibarıyla birleştirilmek suretiyle de İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvelinin hazırlanacağı, “Dayanıklı taşınırların numaralanması” başlıklı 36’ncı maddesinde ise giriş kaydı yapılan dayanıklı taşınırlara, taşınır kayıt yetkilisi tarafından bir sicil numarası verilmesi gerektiği açıkça izah edilmiştir.

Ancak İşletmenin; taşınırları ile ilgili olarak yaptığı hemen hiçbir işlemde söz konusu Yönetmelik hükümlerine uymadığı görülmüş ve bu işlemler aşağıda belirtilmiştir.

- Tüketim malzemeleri çıkışlarının üç aylık dönemler itibarıyla yapılması gerekirken tüketim yapılmadan yapılması,

- Dayanıklı taşınırlara sicil numarası verilmemesi ve taşınır kod sisteminin kurulmaması,

- Kamu görevlilerinin kullanımına verilen taşınırlar için taşınır teslim belgesi düzenlenmemesi,

- Taşınırların hurdaya ayrılması sürecinde en az üç kişiden oluşan komisyon kurulmaması ve Kayıttan Düşme ve Onay Tutanağı düzenlenmemesi,

- Taşınır giriş çıkışlarında taşınır işlem fişi düzenlenmemesi,

- Taşınır Mal Yönetim Hesabı Cetveli, İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli ve İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvelinin mevzuata uygun olarak hazırlanmaması

Yukarıda belirtilen eksiklikler, Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir. İşletmede ilgili taşınır mevzuat hükümlerinin tam olarak uygulanmaması taşınırların takibi ve muhafazasını engellemektedir.

İşletme tarafından verilen cevapta; taşınır işlemlerin yürütülmesinde, Taşınır Mal Yönetmeliği'ne uygun işlem yapılacağı belirtilmişse de 2021 yılı sonu itibariyle mevzuata aykırı husus devam etmektedir.

Sonuç olarak İşletmenin taşınır işlemlerini yürütürken Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak işlem tesis etmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>